

1) רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ח הלכה ט

כל אלו שאמרנו שהם פסולין מפני מומין שבארנו או מפני גזל וגניבה ביום טוב ראשון בלבד, אבל ביום טוב שני עם שאר הימים הכל כשר, והפסלנות שהיא משום ע"ז או מפני שאותו אתרוג אסור באכילה בין ביום טוב ראשון בין בשאר הימים פסול.

השגת הראב"ד: כל אלו שאמרנו שהם פסולין מפני מומים שבארנו או מפני גזל.

א"א אין הכל מודים בגזול ויבש שאין פסולין משום הדר אלא גזול הוה ליה מצוה הבאה בעבירה, יבש מפני שהוא כמת, בירושלמי (פ"ג ה"א).¹

2) טור אורח חיים הלכות לולב סימן תרמט

כל הד' מינין פסולין בגזול בין לפני יאוש בין לאחר יאוש ובשאל... וכל הפסולין כמו שפסולין בראשון כך פסולין כל שבעת הימים חוץ משאל שמתר מיום ראשון ואילך.

3) בית יוסף אורח חיים סימן תרמט

וכתב הרא"ש (סי' ג) והרב אלפסי (יג): שלא הביא אלא המשנה כצורתה ולא הביא פלוגתא דאמוראי דפליגי בגזול מכלל דסבירא ליה כסתמא דתלמודא דקאמר קפסיק ותני לא שנא ביום טוב ראשון ולא שנא ביום טוב שני ופסיל ליה משום מצוה הבאה בעבירה ואף על גב דקרא גבי קרבן כתיב הוא הדין לכל המצות כדמוכח בפרק הגזול קמא (ב"ק צד). דקאמר הרי שגזל סאה חטין וכו' אין זה מברך אלא מנאץ, ולא כשמואל דסבר דלא אמרינן הכי אלא במצוה שהיא מדאורייתא ולא מסתבר טעמיה דכיון דמברך ומזכיר שם שמים מנאץ הוא במילי דרבנן כמו במילי דאורייתא ועוד דרב נחמן בר יצחק דהוא בתרא פריך לשמואל ממתניתין ואף על גב דדחי ליה לא סמכינן אשינויי דחיקי וכן פסק בעל הלכות גדולות ורב פלטי גאון:

וגם הר"ן (יג: ד"ה ולענין) כתב ולענין הלכה הרי"ף כתב משנתינו כצורתה ולא כתב עליה מחלוקת רבי יוחנן ושמואל ומדקא סתם לה סתומי משמע דפסיק כרבי יוחנן דלא שנא ביום טוב ראשון ולא שנא ביום טוב שני של דבריהם. וכן דעת הראב"ד והרמב"ן לפסוק כרבי יוחנן דקיימא לן שמואל ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן (רי"ף ב"מ פ"א ט:). וכל שכן הכא דמשמיה דרבי שמעון בן יוחאי קאמר לה דהוא תנא ור' אמי סבירא ליה כוותיה עד כאן

ומיהו אין דעת הרמב"ם (פ"ח ה"ט) כן שהרי כתב שפסול משום גזל וגניבה אינם פסולים אלא ביום טוב ראשון בלבד וכתב הרב המגיד שכן דעת הגאונים וכתב הר"ן (יד. דיבור ראשון) שכן דעת הר"ז (המאור יד:). לפסוק כשמואל:

כתוב בארחות חיים² (הל' לולב סי' ט) לולב הגזול והגנוב יש פוסלים אותו כל שבעה מיהו דוקא לגנב ולגזלן עצמו אבל לאחרים כשר בשאר הימים:

¹ערוך השולחן אורח חיים הלכות לולב סימן תרמט**סעיף טו**

ודע שבכל הפסולים שנתבאר בסי' זה וסי' הקודם יש מהם שפסולים לכל הז' ימים ויש מהם שפסולים רק ביום ראשון ולא בשארי הימים כמו שיתבאר והנה הרמב"ם בפ"ח דין ט' כתב וז"ל כל הפסולין מפני המומין שבארנו או מפני גזל וגניבה ביו"ט ראשון בלבד אבל ביו"ט שני עם שאר הימים הכל כשר והפסולים שהוא משום עכו"ם או משום שאותו אתרוג אסור באכילה בין ביו"ט ראשון בין בשאר הימים פסול עכ"ל ולדבריו גם הפסולים משום הדר כמו יבש וחזזית ג"כ כשר בשארי הימים וכן כל הקטומים וכל הסדוקים וגם מבואר מדבריו דגם יו"ט שני הוי כשארי הימים אע"ג שאנו עושים אותו משום ספיקא דיומא מ"מ כיון דאנן בקיאי בעיבורא דירחא סוף סוף אינו אלא דרבנן וכן מבואר בירושלמי דכל הפסולים אינם אלא בראשון:

סעיף טז

אבל הראב"ד כתב דגזול ויבש פסולים בכל הימים גזול משום מצוה הבאה בעבירה יבש מפני שהוא כמת ע"ש כלומר דיבש אמרינן בירושלמי [פ"ג הל' א'] על שם לא המתים יהללו יה וממילא דלא נאה גם לשארי ימים וכן גזול שהוא גנאי לעשות מצוה בעבירה ג"כ אין חילוק וזהו גם דעת התוס' והרא"ש בריש לולב הגזול ע"ש שכתבו דבעיקר הלכיה תקון בשאר יומי כביום ראשון וכן הדר משום הידור מצוה ובגזול יש פלוגתא בגמ' דלר' יוחנן דפסולו משום מצוה הבאה בעבירה פסול אבל בחסר ושאל לא תקון וכ"כ הרא"ש ולפ"ז גם חזזית פסול וכן הקטומים שפסולם משום הדר ג"כ פסולים לכל הימים ויש שפוסלים גם בחסר אם עכברים נקבוהו משום דמאיס כמו שיתבאר:

² **Orchot Chayyim: (Biography from Bar Ilan Responsa)** The author of the Kol Bo was apparently R. Aharon ben R. Jacob ha-Cohen of Narbonne, France (sometimes mistakenly identified as R. Aaron of Lunel). He lived in the thirteenth and fourteenth centuries and spent some time in Spain. In 1306 he was expelled from France together with all the Jews there, and he settled on the island of Majorca near Spain. The Kol Bo is

וכתב הר"ן (שם) ומיהו כי אמרינן לולב הגזול פסול משום מצוה הבאה בעבירה הני מילי בשלא קנהו עדיין אי נמי שקנהו אלא שהמצוה מסייעת בקנין דמשום הכי אמרינן גבי קרבן דגזול פסול משום מצוה הבאה בעבירה דסבירא ליה לרבי יוחנן דיאוש בכדי לא קני ונמצא שלא קנה גבוה אלא בשינוי רשות ההקדש ודאמרינן בגמרא תיפוק ליה דהא קנייה ביאוש יאוש ושינוי רשות קאמרינן אבל כל שקנה בתחלה בלא סיוע המצוה שוב אין בו משום מצוה הבאה בעבירה והביא ראיות לדבר ואחר כך כתב והיינו דגרסינן בירושלמי (פ"ג ה"א) מה פליגינן כשגזל משופה אבל גזל ושיפהו דמים הוא חייב לו כלומר דקנאו בשינוי מעשה וכן כתבו התוספות (ל. ד"ה הא) דמשמע בגמרא (ל:): דאי קני ליה מצי נפיק ביה ולא חשיב מצוה הבאה בעבירה והא דאמרינן בהגזול קמא (ב"ק צד.) בההיא דגזל סאה דאף על גב דשינוי קונה מצוה הבאה בעבירה היא אף על פי שקנאו בשינוי מעשה קודם שבא לידי חיוב חלה התם דיחויא בעלמא הוא אי נמי שאני ברכה דאיכא נמי הזכרה לשם שמים עד כאן:

4 שולחן ערוך אורח חיים הלכות לולב סימן תרמט

סעיף א

כל ארבעה המינים פסולים בגזול ובגנוב, בין לפני יאוש בין לאחר יאוש; אבל גזול וקנאו בלא סיוע המצוה, כגון גזל לולב ושיפהו, כשר, דקנייה בשינוי מעשה ומיהו לא יברך עליו; ויש מי שאומר דלא נפסל גזול וגנוב אלא לגנב ולגזלן עצמו, אבל לאחרים כשר בשאר הימים, חוץ מיום ראשון.

הגה: ומשום זה יש לזהר שלא יקצץ הישראל בעצמו אחד מארבעה מינים שבלולב לצורך לולבו, דקרקע אינה נגזלת, וסתם כותים גוזלי קרקע הם ויבא בגזילה לידו, אלא יקצצנו כותי ויקנה מהם (תשובת הרשב"א סי' תתנ"ב הגהות אשיר"י ס"פ לולב הגזול); ואין חילוק בזה בין ארץ ישראל או חוצה לארץ (א"ז); לולב שאגדו כותי ועשאו, כשר כמו סוכת כותי. (מרדכי הל' קטנות).

סעיף ב

וכן שאול ביום ראשון, משום דבעינן לכה (ויקרא כג, מ)

סעיף ה

כל אלו שאמרנו שהם פסולין מפני מומין שביארנו, או טו מפני גזל וגניבה, ביום טוב הראשון בלבד; אבל בשאר ימים, הכל כשר.

הגה: ויש פוסלין בגזול כל ז' ימים, והכי נהוג, אבל שאול יוצא בו (טור והמגיד בשם פוסקים).

---

apparently the early version of R. Aharon's work *Orchot Chayyim*, which was written years later. *Kol Bo* contains Halakhic rulings and discussions of customs on a variety of subjects in 148 sections. It was first printed in Naples in 1490, and was reprinted frequently thereafter. Our database uses Vidavski's edition, Jerusalem 1997. *Orchot Chayyim* is a comprehensive work on Halachah and Minhag, consisting of two parts. The first part deals with the rules of prayer, the Sabbath, etc., and was printed in Florence in 1750; the second part, which deals with the rules of circumcision through the rules of burial, was printed in Berlin in 1899-1902 and has 71 chapters, and this part has now been included in the *Responsa CD*.